

K NOVÉMU POJETÍ ZABEZPEČENÍ SPOJENÍ

Při rozboru plnění úkolů v přípravě vojsk ČSLA na letošní rok máme neustále na zřeteli zlepšování struktury a technického vybavení míst velení operačního stupně, organizace práce na nich a jejich mobilnost. Rozkaz ministerstva národní obrany na výcvikový rok 1977—78 ukládá všem velitelům při velení vojskům komplexně využívat spojovací prostředky a procvičovat spojení při přenášení velení z jednoho místa na druhé. V souvislosti s tímto úkolem chci poukázat na nové pojetí zabezpečování spojení zejména na operačním stupni velení [při cvičeních].

Perspektiva rozvoje velení předpokládá mít na stupni front a vševojsková armáda hlavní místo velení VS, odkud je zabezpečeno spojení v plném rozsahu a záložní místo velení ZVS, které zdvojuje VS. Záložní velitelské stanoviště obsazuje 15—20 % příslušníků VS a je zabezpečeno nejnutnějším základním rádiovým a radioreléovým spojením. V čele ZVS by měl být zástupce velitele spolu se zástupcem náčelníka štábu a zástupci jednotlivých správ frontu (oddělení armády). Dále týlové velitelské stanoviště (TVS). Součástí velitelského stanoviště by měla být předsunutá část VS (PČ VS), kterou obsazujeme podle úkolů; obvykle do ní může být začleněn NOS, NRVD, NZS, NCHV, NŽV, NSV a představitel LA. Předsunutou část VS může tvořit 6—7 obrněných transportérů a 3—4 osobní rádiové stanice velitele frontu, které musí zabezpečit vstup do všech rádiových sítí F a A. U vševojskové armády je princip obsazování předsunuté části VS stejný, pouze sestava i spojovací prostředky jsou omezené.

Zkušenosti ukazují, že spojovací soustava na operačním stupni má být co nejméně závislá na rozmístění a pohybu velitelských stanovišť (VS, ZVS, TVS, PČ VS) a má spolehlivě zabezpečovat spojení se všemi hlavními prvky operačního uskupení několika druhů pojítek. Spojovací soustavu frontu (A) budujeme tedy v plném souladu s požadavky perspektivního systému velení

a zabezpečíme utajené spojení z VS, ZVS, TVS, PČ VS. Spojovací soustava bude provozně integrována. Tzn., že umožní propojení kanálů různými druhy pojítek.

Některé nové poznatky jsme získali na cvičeních v roce 1977, kde se pro-
cvičovalo nové pojetí míst velení.

Velitelské stanoviště (VS) mělo stejnou úlohu a vybavení spojovacími pro-
středky, jak jsme byli dosud zvyklí. Změny nastaly v jeho organizaci a roz-
místění. Kromě toho jako nový prvek v rámci VS byly umístěny prostředky
pro předsunutou část velitelského stanoviště, ve které byla začleněna i spojo-
vací technika.

Na stupni front byla předsunutá část VS ve složení:

- OT 64 s palebnými prostředky,
- R4MT v OT 64 pro velitele frontu,
- R4AT a R-140 rovněž pro velitele a operační důstojníky,
- 3 soupravy R-140 a 1 souprava R-118 pro spojení náčelníků RVD, PVO
a ostatních náčelníků druhů vojsk,
- 3 štábní pracoviště v OT 64,
- pracoviště střediska BVL v OT.

Na stupni vševojsková armáda byla předsunutá část VS ve složení:

- OT 64 s palebnými prostředky,
- R4MT v OT pro velitele armády,
- 1—2 štábní pracoviště v OT,
- 3—4 rádiové stanice R-140, R-118,
- pracoviště BVL v OT.

Záložní místo velení bylo v novém pojetí organizováno jako místo velení,
předurčeno pro převzetí velení v případě vyřazení nebo přemísťování velitels-
kého stanoviště. Kromě toho se předpokládalo, že bude aktivně velet určité
části operační sestavy na určeném úseku v útočném pásmu. Bylo umístěno
20—30 km od VS ve stejné vzdálenosti od předního okraje. Není vyloučeno
i jeho přemístění z mimo uváděné zásady, zvláště v případě, bude-li předur-
čeno k velení části operační sestavy. Zkušenosti však ukazují, že jeho vyba-
vení spojovacími prostředky bývalého předsunutého VS neodpovídalo potře-
bám velení na stupni front ani armáda.

Na taktickém stupni nové pojetí vidíme ve zvýšené odolnosti a mobilitě
míst velení a v novém spojovacím uzlu divize. Při cvičení byly používány
nové soupravy OT R3MT a R4MT, které měly tyto prostředky:

a) R4MT v OT 64 bylo předurčeno pro velení na stupni msd (td) a výše
a mělo tyto spojovací prostředky: $2 \times R - 111$, $1 \times R - 130$, $1 \times R - 123$;
 $2 \times R - 124$ s možností připojení do 3 dalších pracovišť, $1 \times RF - 10$, $1 \times R$
 $- 138$, $1 \times T - 219$, $1 \times TU - 11$ a $1 \times M - 125$ M.

b) R3MT v OT 64[62] bylo předurčeno pro velení na stupni msp (tp)
a mělo tyto spojovací prostředky: $2 \times R - 111$, $1 \times R - 130$, $1 \times R - 123$,
 $1 \times RF - 10$, $1 \times T - 219$, $1 \times M - 125$, $2 \times R - 124$ s možností připojení
do dalších pracovišť.

c) Štábní pracoviště v OT 64 bylo předurčeno pro důstojníky štábů a mělo 1 X R — 123 a 1 X R 124 s možností připojení do 3 dalších pracovišť.

Ze cvičení můžeme učinit dílčí závěry pro budování spojovací soustavy frontu, armády a divize.

1. Spojovací soustavu frontu (A) máme budovat z jednotlivých hlavních a pomocných spojovacích os, které propojíme spojovacími rokádami. Na styku os a rokádek zřizujeme pomocné spojovací uzly (PSU). Tím vytvoříme optimální podmínky pro napojení jednotlivých míst velení na spojovací soustavu.

2. Velitelské stanoviště frontu (A) má být připojeno ke dvěma pomocným spojovacím uzlům a mimoto budujeme přímé spoje mezi VS F a VS armád přes ZVS. Ostatní prvky operační sestavy frontu (A) připojíme na PSU. Pomocné spojovací uzly se u frontu zpravidla nepřemísťují. To znamená, že na stupni frontu budujeme jednotnou spojovací soustavu pro všechny druhy vojsk podle jediného plánu spojení, který schvaluje náčelník štábu frontu (A).

3. Spojovací uzly jednotlivých míst velení frontu (A) mají být ve třech polohách (pro VS1, VS2, ZVS). Každý z nich se má organizačně rozdělit na část **mobilitní** a část **hlavní**.

Mobilní část spojovacího uzlu frontu (A) je složena z pohyblivých spojovacích prostředků spojovacího uzlu frontu (A), které můžeme používat jednotlivě pro zabezpečení spojení ve stanovených časových lhůtách z nového místa velení. Soustava mobilní části má zabezpečovat po jednom až dvou utajených telefonních, dálkopisných okruzích od frontu k podřízeným svazům, svazkům a mezi místy velení frontu. Mobilní část může tvořit:

- automatická telefonní ústředna,
- dálkopisná ústředna,
- část ústředního rozvodu,
- zdrojovna spojovacího uzlu,
- souprava místního rozvodu (MR),
- stanice polního poštovního spojení,
- několik telefonních ZAS provozoven,
- několik dálkopisných ZAS provozoven,
- několik souprav nosné telefonie,
- skupina radioreléových stanic,
- několik přijímacích provozoven,
- rádiová vysílací střediska, vševojsková, dělostřelecká, PVOS.

Mobilní část spojovacího uzlu armády může tvořit:

- stanice dálkového spojení (SDS),
- KROZ spojovacího uzlu,
- dvě provozovny utajeného telefonního spojení P-242,
- provozovna P-243,
- provozovna P-233,
- provozovna NOT 52,
- skupina radioreléových stanic,
- přijímací provozovny,
- provozovna dozorcího pro spojení,
- zdrojovna spojovacího uzlu,
- část rádiového vysílacího střediska,
- kabelové vozy K-20-A.

Předsunutá část VS je vyčleněna zvlášť v jednom položení. Je určena pro zabezpečení spojení operační skupině štábu frontu (A) při přemísťování míst velení do nového prostoru. Je složena z minimálních spojovacích prostředků a určena k zabezpečení utajeného telefonního spojení s hlavními funkcionáři VS. Ve zvláštních případech úlohu předsunuté části VS podle sovětských zkušeností může plnit spojovací uzel vzdušného místa velení.

Předsunutou část VS F a A může tvořit:

- několik obrněných transportérů se spojovacími prostředky ZAS,
- 2—3 rádiové stanice R-140,
- 2 rádiové stanice R-137,
- provozovna P-233 TM,
- radioreléová stanice RDM-12.

Hlavní část spojovacího uzlu frontu je složena ze spojovacích prostředků určených pro rozšiřování spojení, vytvořeného mobilní částí spojovacího uzlu na novém místě velení. Počty hlavní části jsou určeny rozsahem plánovaného spojení a uzlovými spojovacími prostředky, které jsou k dispozici.

Hlavní část spojovacího uzlu frontu může tvořit:

- automatická telefonní ústředna,
- dálkopisná automatická ústředna,
- část ústředního rozvodu,
- zdrojovna spojovacího uzlu,
- souprava místního rozvodu (MR),
- souprava velitelského dispečerského pracoviště (VDP),
- stanice polního poštovního spojení,
- několik telefonních ZAS provozoven,
- několik dálkopisných ZAS provozoven,
- telefonní ústředna ZAS,
- KROZ,
- výpravna spojovacího uzlu,
- několik souprav nosné telefonie,
- řídicí pracoviště dálkových spojů (ŘPDS),
- provozovna dozorcího pro spojení,
- skupina radioreléových stanic,
- několik přijímacích provozoven,
- část rádiových vysílacích středisek vševojskových, dělostřelectva, PVO.

Hlavní část spojovacího uzlu armády může tvořit:

- automatická telefonní ústředna,
- dálkopisná ústředna,
- zařízení pro přenos dat „PÁSKA“ nebo „BAZALT-M“,
- výpravna spojovacího uzlu,
- elektrocentrála,
- provozovna NOT-A,
- radioreléová stanice,
- přijímací provozovna,
- část radiovysílacího střediska,
- kabelové vozy K-20-A,
- stanice polního poštovního spojení,
- pojízdné díly M-3.

4. Rádiové spojení v novém pojetí zůstává hlavním druhem spojení a v mnoha případech jediným spojením, schopným zabezpečit nepřetržité velení vojskům z VS, ZVS, TVS, PČVS v nejsložitějších podmínkách bojové činnosti vojsk.

Rádiové stanice R-140, R-102, R-118 tvoří základ KV rádiového spojení a rádiové stanice R-137, R-111, R-138 tvoří základ rádiového spojení VKV na operačním stupni velení.

5. Radioreléové spojení v novém pojetí tvoří základ spojovací soustavy frontu (armády). Vytváříme předpoklady pro další narůstání jeho významu pro budování podstatně dokonalejšího perspektivního systému, který bude splňovat požadavky neustálého zdokonalovaného systému velení.

Radioreléové stanice R-404, RDM-12, RDM-6, RDS-66 M a PSU-70 tvoří osy, rokády i hlavní směry radioreléového spojení.

Radioreléovou osu, rokády a směry doplňují radioreléový systém pomocných spojovacích uzlů, který zabezpečuje spojení k ostatním prvkům operační sestavy frontu.

6. Linkové spojení ani v novém pojetí nepozbylo na významu. Zabezpečuje nezávisle na denní a roční době a proti atmosférickým poruchám vysokou jakost telefonního a dálkopisného spojení, jednoduché vedení hovorů a umožňuje vytvořit na jednom vedení několik kanálů. Jeho základ vytvoří mechanizované soupravy MKS-25, provozovny NOT-75 jako obsluhované zesilovače a neobsluhované zesilovače.

7. Velmi důležitou součástí spojovací soustavy v novém pojetí je ZVLÁŠTNÍ ARMÁDNÍ SPOJENÍ, které utají kanály rádiové, radioreléové a linkové. Utajovací zařízení zabezpečují ochranu státního a služebního tajemství při vedení hovorů na technických spojovacích prostředcích a zvyšují operativnost při řízení a velení vojskům.

Jeho základ tvoří telefonní zařízení T-217 používané v provozovnách P-233, P-242 a telefonní zařízení T-219 používané ve velitelských obrněných transportérech a v automobilech.

Pro dálkopisné spojení je předurčeno zařízení T-205 a T-206 používané v provozovnách P-222, P-227 a P-238.

8. Význam polního poštovního spojení v novém pojetí rovněž nepoklesl. Ve spojovací soustavě má své místo a prochází též modernizačním vývojem. Tento druh spojení se člení na několik způsobů a zabezpečuje doručování služebních zásilek všem útvarům a svazkům na operačním stupni velení.

Závěr

Perspektiva rozvoje velení a jeho všestranné zabezpečení patří ve všech moderních armádách k složitým a finančně náročným problémům. Vytvářením nového pojetí velení (VS, ZVS, TVS, PČVS) má podstatný vliv na spojovací soustavu na operačním stupni velení.

Vezmeme-li v úvahu charakter vedení bojové činnosti i to, že velitelé a štáby budou převážně v pohybu, bude hlavním prostředkem velení to pojít-ko, které zabezpečí spolehlivě utajené spojení.

Jednotnou spojovací soustavu budeme tedy i v novém pojetí postupně budovat v souladu s požadavky, které vyplývají z rozvoje velení, s přihlédnutím k počtu osob, technickým a ekonomickým možnostem ČSLA. Na bázi nové moderní techniky má zabezpečit velení z VS, ZVS, TVS a PČVS na operačním stupni velení.